

JEDNIČKA

...nejstarší a přece mladá

Milé kolegyně, milí kolegové, přátelé,

„dal jsem si záležet, abych stihl napsat tento „otvůrka“ ještě před tím, než se dozvíme výsledky voleb do Akademického senátu naší fakulty. Popravdě řečeno, stihl jsem to jen o několik hodin. Nicméně stihl. A to mi umožňuje zamyslet se nad posláním, fungováním a dynamikou senátu bez ohledu na to, v jakém složení bude nakonec zvolen.

Senát je klíčovým orgánem fakulty. Proto bychom měli mít nejen dostatek kandidátů, tedy těch, kteří jsou pro fakultu ochotni jaksi „navíc“ pracovat, ale i dostatek voličů, tedy těch, kterým na fakultě záleží, a proto zodpovědně vybírají. Troufám si říci, že v té první kategorii jsme docela dobří. Kandidátů je hodně. V té druhé to popravdě nebylo v minulosti žádná velká sláva a letos uvidíme. Z prakticky nulové účasti na předvolební prezentaci kandidátů (z nichž rovněž řada absentovala) jsem dobrý pocit neměl.

„Pro rozvoj fakulty a její klima je naprosto kritické, aby akademici a studenti nebyli jen mlčící většinou.“

Kandidáti by měli být schopni přesvědčit o svých programech. Programy by měly odrážet vědomí toho, co fakulta potřebuje, ale i znalost toho, co senát je, jaké má kompetence, poslání a co řeší. Voliči by své kandidáty měli znát, být si schopni opatřit

dostatek informací, aby mohli posoudit hodnoty těch, které chtějí podpořit. Měli by vědět, co reprezentují a mělo by jim být jasné, že kandidáti vědí, do čeho jdou. Ideální je, když kandidátova minulost jasně svědčí o jeho kvalitách, autenticitě a konzistenci. Většina letošních kandidátů má za sebou zkušenost s prací pro fakultu (která samosebou nemusí být přímo v barvách senátu, ale i na mnoha jiných polích). Kandidatura je vlastně do jisté míry podobná grantové přihlášce výzkumného projektu. Ta, pokud je dobrá, také dokládá na základě „state-of-art“ definovanou hypotézu, přehled o znalosti cesty k jejímu ověření, předchozí výsledky a nezbytnou informaci o připravenosti aplikanta. I u grantových projektů je důležité nabízet „něco, co tu ještě nebylo“ a nikoli „já také“ coby variaci na momentálně populární téma. I v grantových přihláškách se občas naleznou oblíbená klišé, dramatická slova či účelové (autorské) spolupráce. I u grantových přihlášek občas oponent cítí, že je prezentován spíše dojem než hypotéza, momentální nápad bez

racionálního ukotvení ve zkušenosti nebo naopak rozsáhlá zkušenost někdy předkládá málo nápadu. Takové granty dobré nejsou a obecné poznání dále neposouvají, byť, připustíme, jsou-li někdy vybrány k financování, svému nositeli prospěšné být mohou.

Naprostá většina programů a „twitterovských“ 150znakových prohlášení „V AS I. LF UK bych chtěl prosadit...“, vyžádaných od kandidátů ještě před volbou (bohužel ne všichni je poskytli), obsahuje dobrá témata. Většina z nich dobře zapadá do poslání a kompetencí senátu a zároveň i do středně- a dlouhodobé koncepce naší fakulty. To vypadá nadějně.

(pokračování na straně 2)

UK AKTUÁLNĚ

Habemus rectorem – gaudeamus!

Krátce po zvolení kandidátem na funkci rektora Univerzity Karlovy jsme prof. Tomáš Zimovi, emeritnímu děkanovi naší fakulty, položili následující otázky.

➤ Jak jste vnímal průběh volby v Karolinu a jaká skladba by se hodila k oslavě Vašeho zvolení?

Před volbou se konala ekumenická bohoslužba v kostele svatého Havla na Starém Městě. Poté proběhlo v přátelské atmosféře společné setkání a občerstvení před Vlasteneckým sálem, kde se konalo zasedání Akademického senátu UK. Po zahájení jsem prožíval určitou nervozitu, ale na straně druhé i klid, neboť kampaň, kterou jsem vedl, byla pozitivní a korektní. O přestávkách při sčítání hlasů jsme byli spolu s kolegy Štechem a Stehlíkem hosty pana rektora, u kterého jsme si připili na zdraví a naší univerzitu. Radostný a dojemný okamžik pro mne byl, když po sečtení výsledků třetího kola předseda volební komise prof. Royt při vstupu do sálu oznámil: „Habemus rectorem.“ Skladba k této oslavě existuje jediná – Radujme se, tedy Gaudeamus igitur.

➤ Kterou zkušenost si z děkanského křesla do toho rektorského odnášíte jako nejcennější a v čem bude největší rozdíl při řízení celé UK ve srovnání s vedením I. LF?

Zkušeností z fakulty si беру celou řadu – tou nejcennější je naslouchat druhým a být obklopen lidmi,

kterí se nebojí říkat kritické názory. Největší rozdíl mezi univerzitou a naší fakultou je zejména v obrovské názorové pestrosti díky širokému zaměření UK. Za stěžejní považuji odstraňování pomyslných bariér mezi fakultami velkými a malými, bohatými a chudými, humanitními a přírodovědnými a také mezi učiteli a studenty, neboť jsme na jedné univerzitě a myšlenky, touha po vědění i novém poznání nás musejí sjednocovat.

➤ V jaké kondici budete UK přebírat a v jaké byste ji chtěl předávat svému nástupci?

Univerzita je v dobré kondici a v mnoha činnostech bude na co navazovat. Domnívám se, že hlavní je otevřenost jak dovnitř univerzitní komunity, tak vně vůči společnosti. Chtěl bych ji předávat jako svobodnou, sebevědomou, moderní, světu otevřenou a prestižní instituci.

Svého úřadu by se prof. Tomáš Zima měl ujmout v únoru 2014 – návrh na jmenování rektorem UK bude prostřednictvím ministra školství předložen prezidentovi ČR.

Více o průběhu volby najdete na <http://forum.cuni.cz/IFORUM-14803.html>

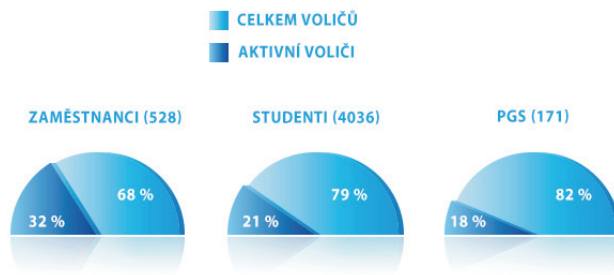

(dokončení ze strany 1) Zároveň ovšem nesmíme zapomenout, že fakulta se neskládá jen z volených či jmenovaných těles, ale především z akademických občanů. Orgány fakulty by měly být nejen exekutivní nebo „zákonodárnou“ silou, ale také převodním systémem pro podněty a potřeby akademické veřejnosti. Pro rozvoj fakulty a její klima je naprosto kritické, aby akademici a studenti nebyli jen mlčící většinou. Mám zato, že tento názor sdílí i řada kandidátů do senátu. Proto se často opakuje téma „diskuse napříč fakultou“ atd. Je zřejmé, že diskuse, má-li mít smysl, ovšem předpokládá odpovědnost a přináší i závazky zúčastněných diskutérů. Schopnost názor předložit a obhájit jej. Ke slovu ano/ne/chci patří i jejich odůvodnění. Ještě větší smysl má, je-li diskuse následována i spoluúčastí diskutujících na řešení problému. Venkoncem i celý mimoakademický svět je posouván kupředu střetáváním názorů a nikoli autoterapií frustrace pivními rozumy za rohem či zákulisními manipulacemi vedenými silovými klikami. Takže, vyberme ty nejlepší!

Aleksi Šedo, děkan I. LF UK

PS.: Můj velký dík patří všem odcházejícím senátorům.

POMĚR VOLIČŮ DLE JEJICH VZTAHU K FAKULTĚ

1 A ZAHRANIČÍ

M. Pěkný: Užijte si privilegia učit se medicíně

Naši fakultu vystudoval v roce 1989, v současnosti působí na švédské Göteborgs universitet, kde před 17 lety založil Laboratoř biologie astrocytů a regenerace mozku. O vývoji medicíny v době svých lékařských studií profesor Miloš Pěkný říká: „Molekulární biologie a genetika počátku let osmdesátých dávaly zřetelně cítit zrod molekulární

nástroje – výsledkem je skutečně exponenciálně se zvyšující množství poznatků,“ tvrdí prof. Pěkný.

Při studiu medicíny pracoval v laboratoři dr. Jana Svobody, podle svých slov vynikajícího molekulárního genetika a v 80. letech jednoho z nejznámějších vědeckých pracovníků biomedicíny snad ze všech zemí „za oponou“. Ten mi doporučil Laboratoř nádorové biologie v Uppsale pro

ischemii jak v akutním, tak i v pozdějším období, kdy se snažíme zvýšit mozkovou plasticitu, autoreparační kapacitu a zmenšit funkční deficit. Náš výzkum se odvíjí z roviny molekulární a buněčné, využívá myších transgenních modelů, myších modelů mozkových chorob, lidských tkání a zahrnuje i klinické studie,“ vysvětluje prof. Pěkný.

Z objevů jeho laboratoře si cení nejvíce průkazu důležitosti aktivovaných

autorkou dvou zajímavých studií.

Z Čech jsem nikdy zcela neodešel

Sám s pocitem vděku vzpomíná na mnoho učitelů na naší fakultě, některých z nich pro něj byli důležitou inspirací v době, kdy se stal docentem a univerzitním profesorem. „Měl jsem také jednoho učitele medicíny a přítele mimo fakultu – na které tenkrát nemohl působit –, profesora Vladimíra Wagnera, jednoho ze světových zakladatelů ekoimunologie. Několik let před svou smrtí ve svých téměř sto letech vydal autobiografii Symptomy bezmoci, kterou bych spolu s pamětmi akademika Josefa Charváta. Můj labyrint světa, svým mladším kolegům doporučil jako četbu k zamýšlení nad dobami ne

„Máte-li zájem o medicínský výzkum, dejte jej zřetelně najevo co nejdříve v průběhu studia – nikdy později už k tomu nebude vhodnější doba,“ říká M. Pěkný.

mou IFMSA zahraniční lékařskou praxí. Tam jsem dostal nabídku stát se součástí týmu, který ve Švédsku zavede technologii gene targeting – gene knock-out. S radostí jsem ji přijal. Správně jsem cítil, že tento přístup spolu s dalšími novými metodami molekulární genetiky a biologie umožní transformaci tehdy zcela popisné – a pro budoucího doktora většinou docela nudné – embryologie v moderní a fascinující vývojovou biologii. A co bylo ještě důležitější, že zásadně přispěje k úplně nové koncepci molekulární medicíny a ovlivní i klinické myšlení,“ vzpomíná M. Pěkný.

Astrocyty jsou mozkiem mozku

V současnosti se jeho tým v Göteborgu zabývá novými přístupy v oblasti regenerace mozku, ať už v kontextu mozkové ischemie, neurotraumatu či neurodegenerace. „Astrocyty mají celou řadu řídicích funkcí – v jistém smyslu jsou takovým ‚mozkem mozku‘ – a představují kompartment neobvykle zajímavý pro experimentální terapeutické intervence. Například při

astrocytů při neurotraumatu, mozkové ischemii a neurodegenerativních chorobách a objevu zásadní úlohy intermediárních filament v tomto procesu. Dále odhalení důležitosti astrocytů pro integraci nervových kmenových buněk a nervové tkáně transplantované do CNS. A konečně porozumění některým důležitým mechanismům komunikace mezi astrocyty a nervovými kmenovými buňkami, které tvoří základ nových experimentálních přístupů pro zlepšení regenerace mozku.

A jak těžké je získat stáž na pracovišti prof. Pěkného? „Dostávám několik set aplikací ročně. Ale mohu slíbit, že CV mladých absolventů medicíny z Prahy se skutečným zájmem o výzkum, především pak těch s hotovým Ph.D. studiem, pečlivě přečtu a posoudím. Zvláště ti, kteří jsou schopni si s sebou přinést vlastní financování v podobě nejrůznějších stipendií, mají velmi dobrou šanci,“ konstatuje M. Pěkný a dodává, že poslední studentka UK, která u něj 6 měsíců působila v rámci programu Erasmus, Hana Šourková, byla natolik úspěšná, že se stala spolu-

tak dávno minulými. I nad tím, co vše se dá udělat, pokud o to člověk systematicky usiluje,“ říká M. Pěkný a studentům medicíny mj. vzkazuje: „Užijte si vpravdě unikátního privilegia učit se medicínu poznávat, praktikovat a v některých případech i spoluvytvářet. Jste součástí té asi nejdynamičtější se rozvíjející vědy a budou to ti nejschopnější z vás, kteří ponese tuto pochodeň dále. Nezapomínejte také, že lékař i vědec by měl být schopen veřejnosti srozumitelně prezentovat vklady i potřeby medicíny a s ní spojeného výzkumu. Věda byla v minulosti tradiční součástí obecné kultury – tady máme dnes trochu dluh, který možná zbytečně limituje zdroje, jež by jinak mohly být k dispozici.“

Na otázku, zda si dokáže představit, že by se jednou vrátil na I. LF UK, odpovídá, že „vzhledem k mezinárodní povaze biomedicínského výzkumu jsme všichni jedna velká propojená rodina. V tomto smyslu jsem vlastně z Čech nikdy zcela neodešel“.

medicíny, jak ji poznávají studenti dnes. Bylo jasné, že medicína, disciplína stále ještě značně empirická, se rychle rozvíjí v systém, ve kterém chápeme stále více kauzalit důležitých jak pro organismus zdravý, tak i nemocný, a vynořují se předtím netušené možnosti terapeutických intervencí.“

„Mozek jako nejzajímavější známá entita ve vesmíru mě fascinoval od dětských let. Porozumět mu je obrovskou výzvou pro medicínu, ale i pro lidskou společnost vůbec. Každý vzdělaný a schopný lékař, dokáže alespoň rámcově propojit funkci buněk a tkání s funkcí orgánu samotného. V mozku to stále ještě nedokážeme, ale máme k tomu čím dál lepší

SENÁTOŘI ZVOLENÍ AKADEMICKÝMI PRACOVNÍKY

Představujeme vám **15 nově zvolených senátorů – zástupců akademických pracovníků** – v pořadí podle počtu získaných hlasů a přinášíme jejich odpovědi na to, co by chtěli prosadit v našem akademickém senátu (uveřejněny jsou odpovědi pouze těch, kteří je stihli zaslat před volbami do uzávěrky 29. listopadu).

VAS I. LF UK bych chtěl/chtěla prosadit...

Prof. MUDr. Pavel Pařko, DrSc.

III. chirurgická klinika (FN Motol)
Počet hlasů: 281

... mj. větší propojení pracovníků teoretických ústavů a klinik, zejména na poli výuky; působení kliniků na teoretických ústavech by mohlo výuku zatraktivnit.

Doc. MUDr. Petr Bartůněk, CSc.

IV. interní klinika
Počet hlasů: 188

... „Koncepti rozvoje nelékařských zdravotnických studijních programů na I. LF UK pro období 2014–2018“.

MUDr. Jan Bříza, CSc., MBA

I. chirurgická klinika
Počet hlasů: 153

... vyvornané hospodaření s nárůstem mezd a stipendií při rozvoji výuky a výzkumu, kolegiální i otevřenost a jasné vztahy fakulty s VFN.

Prof. MUDr. Karel Smetana, DrSc.

Anatomický ústav
Počet hlasů: 236

... lepší spolupráci mezi teoretickými a klinickými pracovišti – a to jak ve výuce, tak ve vědě.

Prof. MUDr. Zdeněk Krška, DrSc.

I. chirurgická klinika
Počet hlasů: 181

... posílení mezinárodních styků a renomé fakulty, širší zapojení studentů do mezinárodních aktivit, ochranu a preferenci zodpovědně studujících studentů.

Prof. MUDr. Petr Broulík, DrSc.

III. interní klinika
Počet hlasů: 152

Doc. MUDr. Petra Tesařová, CSc.

Onkologická klinika
Počet hlasů: 220

... racionalizaci výuky, zlepšení kvality života akademických pracovníků, především postgraduálních studentů, i posílení mezinárodní prestiže fakulty.

Prof. MUDr. Pavel Klener, DrSc.

I. interní klinika
Počet hlasů: 165

... důslednou realizaci dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecko-výzkumné činnosti fakulty a úzké propojení základního a aplikovaného výzkumu.

Doc. MUDr. Jan Živný, Ph.D.

Ústav patologické fyziologie
Počet hlasů: 135

Prof. MUDr. Stanislav Štípek, DrSc.

Ústav lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky
Počet hlasů: 192

... doplnění legislativy potřebné k zavedení bezplatného otevřeného přístupu k elektronickým výukovým materiálům.

Prof. MUDr. Alois Martan, DrSc.

Gynekologicko-porodnická klinika
Počet hlasů: 162

... nové formy výuky pro pre- a postgraduální studenty, rozvoj mezinárodní spolupráce a pracovat na vzniku univerzitních nemocnic.

Prof. MUDr. Eva Havrdová, CSc.

Neurologická klinika
Počet hlasů: 134

... zkvalitnění praktické pregraduální výuky, zlepšení podmínek pro postgraduální vědeckou práci a širší účast I. LF na mezinárodních vědeckých projektech.

Prof. MUDr. Přemysl Strejček, DrSc.

Ústav soudního lékařství a toxikologie
Počet hlasů: 190

..., aby byly respektovány akademické svobody; při rozhodování o věcech, v nichž je AS kompetentní, se řídit zájmy fakulty a přispívat k přátelskému ovzduší.

Prof. MUDr. Jiří Raboch, DrSc.

Psychiatrická klinika
Počet hlasů: 158

... podporu akademických svobod, dobrých vztahů v akademické obci při vzájemné účtce a dodržování všech práv i povinností; boj proti rostoucí administrativě.

Prof. MUDr. Jan Roth, CSc.

Neurologická klinika
Počet hlasů: 129

... změny v praktické pregraduální výuce; chránit akademické svobody a zabránit zneužívání postgraduálních studentů při klinické práci „na plný úvazek“.

SENÁTOŘI ZVOLENÍ STUDENTY

Představujeme vám **15 nově zvolených senátorů – zástupců studentů** – v pořadí podle počtu získaných hlasů a přinášíme jejich odpovědi na to, co by chtěli prosadit v našem akademickém senátu.

VAS I. LF UK bych chtěl/chtěla prosadit...

Doc. MUDr. Ondřej Naňka, Ph.D.

Anatomický ústav
Počet hlasů: 505

..., aby se při výuce teoretických oborů hledaly a posilovaly vazby s klinickými obory a naopak a aby učitelé měli vstřícný a korektní přístup ke studentům.

Miroslav Důra

6. ročník VL
Počet hlasů: 299

... zejména větší zájem o akademické svobody a jejich ochranu a současně řešení podnětů studentů ne/lékařských oborů.

Jan Horejssek

3. ročník VL
Počet hlasů: 254

... lepší informovanost studentů o možnostech zapojení do výzkumu a vytvořit celkový přehled vědecké činnosti na jednotlivých pracovištích.

MUDr. Jiří Beneš, postgraduální student

Anatomický ústav, Radiodiagnostická klinika
Počet hlasů: 484

..., abychom posílili povědomí studentů o možnostech hodnocení výuky a zpětné vazby vyučujícím obecně.

Michal Španko

4. ročník VL
Počet hlasů: 280

... vytváření přátelských podmínek pro začínající kolegy z prvního ročníku – např. podporou programu Studentský tutor.

Petra Kňázková

3. ročník VL
Počet hlasů: 244

... zvýšenou spolupráci studentských spolků a organizací so senátem a zatraktivníť mimoškolský študentský život.

MUDr. Martin Vejražka, Ph.D.

Ústav lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky
Počet hlasů: 355

..., aby AS pomohl lepší informovanosti akademické obce o tom, co se na fakultě děje – lepší komunikace pomůže „polidštit“ vztahy na fakultě.

Michal Hodas

3. ročník ZL
Počet hlasů: 270

... více praktické výuky i pro nižší ročníky zubního lékařství a aktivně se podílet na změnách systému studia.

MUDr. Lukáš Bajer, postgraduální student

Klinika hepatogastroenterologie (IKEM)
Počet hlasů: 228

... informovanost o nabídce Ph.D. studia, individualizaci klinické výuky a dokončení započatých projektů se zhodnocením dlouholetých zkušeností se senátem.

PaedDr. Josef Marcoň

Ústav tělesné výchovy
Počet hlasů: 342

... oživení sportovních aktivit založením oddílů jako sportovních reprezentantů fakulty a umožnit jim účast na mezifakultních soutěžích včetně zahraničních.

Stanislav Smutný

5. ročník VL
Počet hlasů: 270

... zvýšenou zapojenost študentov do mimoškolských aktivít a presadiť nosenie akademických habitov a čiapok študentov na promócií.

Natalie Malinová

3. ročník ZL
Počet hlasů: 219

... zavedení klinického předmětu K10 (shadowing the doctor) pro studenty zubního lékařství.

Kristýna Kučerová

4. ročník VL
Počet hlasů: 307

... lepší spolupráci mezi studenty české a anglické paralelky (společný volitelný předmět) i oficiální povolení absencí u předmětů, kde povoleny nejsou.

František Vaňásek

4. ročník VL
Počet hlasů: 266

..., „socializaci“ I. LF na internetu a propagovat úspěchy, aby naše fakulta byla nejen nejstarší, ale i nejatraktivnější.

Hana Dittrichová

3. ročník VL
Počet hlasů: 217

... zkvalitnění výuky první pomoci a ošetrovatelství na počátku studia, s důrazem především na předlékařskou první pomoc a nácvik praktických úkonů.

Studentský jarmark 2013

Studentská unie UK letos pořádala již pátý Studentský jarmark, který se uskutečnil 2. října v prostorách Právnické fakulty UK nedaleko náměstí Jana Palacha.

Setkání s doc. Ivanem Matoušem-Malbohanem

V Akademickém klubu I. LF UK ve Faustově domě se uskutečnila ve čtvrtek 3. října další z besed zvaných Křeslo pro Fausta. Tentokrát byl našim hostem doc. MUDr. Ivan Matouš-Malbohan, CSc., nositel medaile rektora UK za vynikající zásluhu v oboru lékařská chemie a biochemie a vynikající myoskeletální terapeut, žák profesora Lewita.

Křeslo pro Fausta s doc. Olgou Švestkovou

Další setkání v rámci cyklu besed Křeslo pro Fausta se uskutečnilo v úterý 15. října tradičně v Akademickém klubu I. LF UK. Již 179. hostem byla doc. MUDr. Olga Švestková, Ph.D., přednostka Kliniky rehabilitačního lékařství I. LF UK a VFN a vynikající představitelka oboru rehabilitačního lékařství.

Koncert v kostele sv. Ignáce

Ve čtvrtek 24. října se v Kostele sv. Ignáce na Karlově náměstí v Praze uskutečnil v pořadí již 18. koncert z cyklu Fakulta v srdci Karlova. Věříme, že koncert byl i tentokrát pro posluchače výjimečným zážitkem.

Ocenění účastníků studentské fotosoutěže 2013

Ceny za účast ve fakultní fotografické soutěži si převzali 5. listopadu ve velké posluchárně děkanátu studenti, kteří se nebáli „jít se svou fotografickou kůží na trh“. Pan děkan ocenil tuto odvahu i projevy jejich fotografických talentů a oceněným předal lístky na ples mediků 2014 a voucher na fakultní tričko z produkce SMČ.

Příležitost je otevřena i pro vás – další kola soutěže budou následovat!

Skončil Týden vědy a techniky 2013

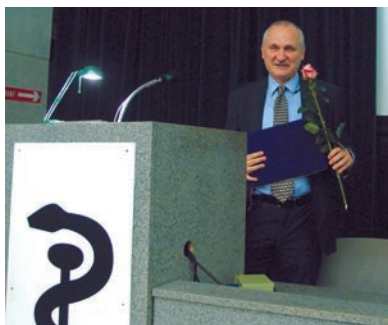
Dne 15. listopadu skončil již 13. ročník největšího vědeckého festivalu v České republice, na kterém se podílela také I. LF UK. V Akademickém klubu I. LF UK ve Faustově domě se uskutečnily mimo jiné přednášky prof. Martina Haluzíka ze III. interní kliniky I. LF UK a VFN „Obezita a cukrovka aneb Co nejvíce ohrožuje zdraví lidstva 21. století?“, prof. Pavla Kratochvíla a Ing. Jiřího Michálka z Ústavu makromolekulární chemie

AV ČR, v. v. i. na téma „Otto Wichterle – čím nás inspiruje, baví a poutá“, MUDr. Přemysla Jirušky z Fyziologického ústavu AV ČR, v. v. i. na téma „Epilepsie – bouře v mozku“ a profesorky Jany Zvárové z Ústavu informatiky AV ČR, v. v. i. na téma „Věda a svět elektronického zdravotnictví“.

Slavnostní Thomayerova přednáška Spolku českých lékařů

v Praze se již tradičně konala v Lékařském domě. Laureátem byl zvolen tento rok prof. MUDr. Vladimír Tesař, DrSc., MBA, přednosta Kliniky nefrologie I. LF UK a VFN, který přednesl sdělení s názvem „Léčba nemocí ledvin včera, dnes a zítra“.

Dne 5. 12. byly slavnostně otevřeny některé nově rekonstruované prostory na Ústavu soudního lékařství a toxikologie.

Byl tak zahájen provoz v současné době zřejmě nejlépe vybavených piteven u nás. Stavebními úpravami a novým vybavením piteven byla ukončena dílčí rekonstrukce na Ústavu soudního lékařství a toxikologie I. LF UK a VFN. Celková rekonstrukce a nová podoba ústavu by měla být ukončena se zahájením akademického roku 2014/15.

BIOCEV

Slavnostní poklepání na základní kámen oficiálně odstartovalo výstavbu centra BIOCEV

Říjen se již tradičně stává měsícem dobrých zpráv z BIOCEV. V loňském roce byl koncem října zahájen oficiálně první výzkumný program (Funkční genomika), začátkem letošního října se za účasti předsedy vlády v demisi Jiřího Rusnoka, senátorky Evy Sykové, ministra školství, mládeže a tělovýchovy v demisi Dalibora Štysy, ministra zdravotnictví v demisi Martina Holcáta, rektora Univerzity Karlovy Václava Hampla a místopředsedy Akademie věd ČR Vladimíra Marečka konalo slavnostní poklepání na základní kámen BIOCEV, které oficiálně zahájilo stavbu nového výzkumného centra.

Dalšími významnými hosty byli například i britská velvyslankyně Jan Thompson, delegace z Kuvajtského zastupitelského úřadu či ředitel core facility Christian Boulin z EMBL v Heidelbergu. Mezi účastníky slavnostního aktu nechyběli všichni zástupci partnerů projektu BIOCEV, mezi kterými byl i děkan I. lékařské fakulty Aleksi Šedo.

Premiér Rusnok ve svém proslovu kladl důraz na spojení aplikovaného sektoru a vědy, ministr školství zdůraznil význam vzdělávání ve všech velkých výzkumných infrastrukturách, které postupně vznikají v České republice z podpory fondů Evropské unie. Spojení vědy a vzdělávání ve svém proslovu vyzdvihl i místopředseda AV ČR, neboť v BIOCEV se počítá se zapojením až 150 magisterských a Ph.D. studentů. Rektor UK v Praze Václav Hampl při příležitosti poklepání na základní kámen uvedl: „Velmi nás těší, že zakládáme tak prestižní a významný projekt. BIOCEV bude nepochybně velkým přínosem pro celou českou vědu a nejvýznamnějším projektem v ČR. Centrum velmi dobře využijeme v rámci našich doktorských i magisterských studijních programů. Navíc počítáme s tím, že díky centru BIOCEV se nově zaměříme i na experimentální biotechnologie a biomedicínu.“

Slavnostnímu ceremoniálu poklepání na základní kámen BIOCEV předcházelo srpnové podepsání smlouvy s dodavatelem stavby, kterým se stalo sdružení dvou zlínských firem – Pozimos a Zlínstav. Podepsání smlouvy ukončilo náročné výběrové řízení, které trvalo necelých šestnáct měsíců. Přihlásilo se do něj 15 zájemců. Všichni uchazeči postoupili do druhého kola užšího výběrového řízení, ve kterém podalo nabídku 13 uchazečů. Výsledná a nejnižší cena zakázky na stavbu budovy centra BIOCEV je 722 052 897 Kč (bez DPH).

Pokud Vás zajímají další novinky z BIOCEV, sledujte náš profil i na Facebooku: facebook.com/biocevczechrepublic.

Petra Roubíčková,
manažerka PR a marketingu,
BIOCEV

vh, čš

Přála bych si patřit mezi „Květinovy děti“

V letošním roce získala už třetí ocenění – tím posledním je Cena Josefa Hlávky, kterou převzala 16. listopadu na zámku v Lužanech. Na otázku, zda je ambiciózní, odpovídá, že ani moc ne. Ale je perfekcionistka a nemá ráda stereotyp. „Věda člověka pořád motivuje. Můj školitel mě navíc vede příjemnou formou, měla byste“. Takže nejde vyloženě o imperativ a takový způsob spolupráce mi vyhovuje,“ říká teprve 29letá Mgr. Jana Hroudová, Ph.D., která působí na Psychiatrické klinice I. LF UK a VFN v Praze.

➤ Vystudovala jste Farmaceutickou fakultu v Hradci Králové. Co vás přivedlo na I. LF?

Zaujala mě nabídka tématu postgraduálního vzdělávání. Diplomku týkající se CNS jsem dělala v Německu a docela mě nadchla k tomu, abych pokračovala dál ve vědě. V Hradci mě ale žádná témata práce nezaujala, tak jsem se rozhodla pro Prahu. Zabýváme se vlivem antidepresiv, stabilizátorů nálady a depresivních poruch na energetický metabolismus, konkrétně na vybrané mitochondriální funkce. Předpokládáme totiž, že jejich narušení vede k poškození neuronů, které může souviset se vznikem poruch nálady, a také že účinky psychofarmak na funkce mitochondrií mohou ovlivňovat výsledný terapeutický efekt. Je tedy snaha najít markery, které by mohly pomoci v diagnostice a předpovědi, jak úspěšná bude léčba antidepresivy či stabilizátory nálady. Naším cílem bylo změřit aktivitu monoaminoxidázy, enzymů citrátového cyklu, elektronového transportního řetězce a také celkovou respirační rychlost – jak in vitro na mitochondriích izolovaných ze zvířecích

mozků, tak in vivo v krevních destičkách u pacientů s depresivními symptomy.

v Melbourne. Práce tam byla trochu jiná než na Psychiatrické klinice, protože jsem se spíše věnovala změnám

➤ A na co jste přišli?

Ukázalo se, že účinky antidepresiv a stabilizátorů nálady zahrnují výrazné změny aktivity mitochondriálních enzymů. Nejvíce byly ovlivněny monoaminoxidáza, citrát syntáza, komplexy I a IV a respirační rychlost mitochondrií. Při měření in vivo jsme zjistili, že fyziologická respirace v destičkách depresivních pacientů byla přibližně stejná jako u zdravých kontrol, ale ke změnám docházelo po léčbě antidepresivy, kdy byla snížena maximální respirace. Zdá se tedy, že uvedené parametry bychom mohli dále testovat jako potenciální biomarkery poruch nálady, cíle nově vyvíjených antidepresiv nebo prediktory efektivity farmakologické léčby.

➤ Spolupracujete i se zahraničím?

Strávila jsem půl roku v Austrálii

energetického metabolismu na podkladě poškození – mutací – mitochondriální DNA. Naučila jsem se tam plno nových věcí, například pracovat s buněčnými kulturami, měřit luminiscenčně tvorbu ATP... Kromě toho spolupracujeme i s mojí mateřskou fakultou v Hradci Králové na testování potenciálně nových léků určených pro pacienty s Alzheimerovou chorobou – inhibitorů acetylcholinesteráz, které jsou ve vývoji.

➤ Dovedete si představit, že byste v Austrálii strávila pracovní delší čas?

Teď mám práci v Praze, ale pokud by přišla nabídka na pozici postdoka, asi bych neměla odmítnout...

➤ Nechybí vám praxe v lékárně?

Momentálně ne, protože dělám na

částečný úvazek i na oddělení klinické farmacie VFN, takže stále zůstávám v kontaktu s léky. Během doktorátu jsem pracovala na částečný úvazek v nemocniční lékárně Na Bulovce. Za práci na oddělení přípravy léčiv jsem ráda, protože je zajímavá a precizní. Bohužel je jí dneska ale málo – většina léků je totiž „v krabičkách“.

➤ Váš školitel Zdeněk Fišar se za dobu, co spolu pracujete, stal z docenta profesorem. Míříte stejně vysoko?

Určitě nechci zůstat stát na místě a asi bych chtěla stoupat po malých krůčcích nahoru, protože to k vědecké práci patří. Doktorát je teprve začátek, uvidíme, co bude dál...

➤ Jaké jsou podmínky k Ph.D. studiu na I. LF?

Myslím si, že dobré. Velkou výhodou je, že má fakulta spoustu specializovaných pracovišť, kde se člověk může naučit různé metody výzkumu, které potom využije ve své další práci. Na vědecké úrovni je první lékařská opravdu jednou z nejlepších fakult v Česku. Funguje i spolupráce s jinými fakultami, teď se třeba chystám na přírodovědu učit se fluorescenční spektroskopii.

➤ Obligátní otázka – koho v klinické farmacii považujete za jedničku?

Profesora Jaroslava Květinu, průkopníka oboru. Přála bych si, aby naše oddělení šlo v jeho šlépějích a aby chom se stali „Květinovými dětmi“.

➤ Cena Josefa Hlávky je spojena s odměnou ve výši 25 000 korun. Co s ní uděláte?

Budou Vánoce, asi je utratím za nějaké dárky pro své blízké...

jat

CO PRO MĚ ZNAMENÁ

Prof. MUDr. Jiří Kraml, DrSc., emeritní přednosta Ústavu lékařské biochemie I. LF UK

Na jedinou lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Praze jsem byl přijat jako medik v r. 1949. I v dobách pro národ a univerzitu méně příznivých byla naše fakulta sídlem kritického vědeckého myšlení. Proti nevědeckým tendencím importovaným k nám násilně v padesátých letech otevřeně vystupovali profesori Bohumil Sekla, autor prvních učebnic genetiky u nás, a profesor Josef Charvát, přednosta III. interní kliniky, významný endokrinolog. Z internistů mne velice ovlivnil profesor Jaroslav Hořejší, hepatolog a zakladatel české klinické biochemie, v jehož laboratoři jsem 4 roky fiškusoval. Mezi mé učitele patřili profesor Ladislav Borovanský,

autor prvních učebnic anatomie v poválečných letech, fyziolog Vilém Laufberger, objevitel ferritinu a autor zajímavé vzruchové teorie, profesor František Patočka, významný virolog, a také mladý Ctirad John, náš významný imunolog, kteří měli vynikající přednášky. Histologií nás učil profesor Zdeněk Frankenberger, uznávaný embryolog. Mladý asistent Radomír Čihák nás zasvěcoval do topografické anatomie při pitvěních cvičeních. Vynikajícím patologem byl profesor Heřman Šíkl, který pojímal obor dynamicky, s patofyziologickými aspekty. Neurologii nám demonstroval profesor Kamil Henner; zakladatel české neurologické školy, a psychiatrii profesor Vladimír Vondráček, autor několika vzpomínkových knih z historie české medicíny. Tito učitelé byli mými vzory.

Po čtyřleté přestávce dané umístěnkovým řízením a dvouletou vojenskou službou jsem se

na fakultu v r. 1959 vrátil po konkurzu na I. ústav lékařské chemie v Kateřinské ulici, který vedl profesor Karel Kácl. Na tomto ústavu, který je nyní součástí Ústavu lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky vedeného profesorem Tomášem Zimou, jsem se vedle výuky věnoval především enzymologii a imunochemii. V letech 1990–1993, po listopadové revoluci, si mne profesor Jiří Tichý, neurolog a děkan demokraticky zvolený celou akademickou obcí, se souhlasem akademického senátu vybral jako proděkana pro pedagogiku teoretického a preklinického studia. Z doby našeho působení dodnes přetrvalo počítačově řízené a hodnocené přijímací řízení, založení anglické paralelky, zavedení prvních bakalářských programů a nový způsob doktorandského (Ph.D.) studia.

Naši alma mater a její lékařskou fakultu v srdci Karlova jsem vždy choval a chovám ve vděčné paměti, a totéž přejí i našim studentům a absolventům.

vh

Názory? Zkušenosti? Fakta či domněnky? Zajímá nás vše!

Student. Učitel. Student. Učitel. Student. Učitel... Jsme v akademickém senátu naší fakulty, který je složen z 30 členů – polovina z nich hájí zájmy studentů a polovina akademiků. Zda je rovnocenné zastoupení obou skupin přínosné, nebo zda by měl být hlas některé z nich silnější, na to jsme se zeptali vašich kolegů, bývalých či současných senátorů.

Jaký máte názor na poměrné zastoupení studentů a učitelů v Akademickém senátu I. LF UK?

HYDE PARK

Prof. Petr Broulík, III. interní klinika

Lékařská fakulta je živý a velice složitý organismus založený na vzájemných – většinou dlouholetých – vztazích zaměstnanců. Studenti, kteří často neznají ani své učitele, do tohoto organismu za 6 roků nemohou proniknout. Zaměstnanci LF jsou plně závislí na chodu své fakulty, na ní rovněž tráví většinu svého času. Studenti po 6 letech fakultu opouští a někdy si na ni ani nevzpomenou. Zvýšení počtu učitelů by přivedlo do senátu pět dalších lidí znalých problematiky I. LF. Deset studentských zástupců pak plně pohledá, aby nebyla narušena důležitá kontrolní činnost událostí týkajících se právě studentů.

HYDE PARK

Doc. Ondřej Naňka, Anatomický ústav

To je věčná otázka. Pokud se ale týká současného senátu, jeví se mi zastoupení velmi vyvážené a obě komory pracují ve vzájemné shodě. To, co postrádám ve studentské komoře, je větší pestrost v zastoupení jednotlivých oborů, které jsou na fakultě. Jistě by bylo užitečné, kdyby v senátu byli i zástupci bakalářských oborů, zubního lékařství a anglické paralelky. Určitě je to výzva do budoucna, aby se aktivně zapojili nejen studenti všeobecného lékařství.

HYDE PARK

Petra Křáňková, 3. ročník

Akademický senát je nejvyšším samosprávným orgánem fakulty, a preto je ohromnou devízou, že študenti volia celú polovicu svojich zástupcov. Senát schvaľuje všetky vnútorné predpisy a podieľa sa na ich tvorbe. Nie je pravidlom, že v akademickom senáte je zastúpenie členov študentskej a akademickej obce rovnocenné. Je skvelé, že študenti zvolení do senátu majú možnosť reprezentovať študentskú obec a podieľať sa tak prostredníctvom svojho pohľadu na vec na zlepšení chodu fakulty a života na nej. Verím, že spolupráca a rovnomeré zastúpenie akademikov a študentov má zmysel a fakulte len prospieva.

HYDE PARK

MUDr. Marek Hilšer,

Ústav biochemie a experimentální onkologie

Vždy jsem byl pro rovné zastoupení učitelů a studentů – nejen jako student, ale nyní i jako učitel. Stejný počet zástupců obou skupin představuje v samosprávných orgánech českých vysokých škol světovou anomálii, která vznikla po Sametové revoluci. Studenti byli vnímáni jako iniciátoři pozitivních společenských změn, a proto při posttotalitní obnově vysokoškolských samospráv dostali skrze senáty velkou míru rozhodovacích pravomocí. Je přirozené, že můžeme od mladých lidí čekat větší snahu o změnu zaběhnutých pořádků, což nám dělá žijícím nemusí být vždy pochuti. Tato snaha je však potřebná a posunuje věci kupředu. Často slyším argument, že nezkušenost studentů může být příčinou nekvalifikovaných rozhodnutí. Praxe to však neukazuje. Za devět let svého působení v akademickém senátu jsem ani jednou nezažil, že by studenti stáli proti učitelům. Naopak, tyto množiny se při hlasováních vždy protínaly. Vzpomínám na slova jednoho z bývalých rektorů, který na obdobnou otázku začal svou odpověď slovy: „Studenti mě nikdy neklamali...“

HYDE PARK

MUDr. Jana Mašková, Neurologická klinika

Poloviční zastoupení studentů v našem fakultním senátu je vlastně spíše teoretické. Naši výsadou je, že 15 členů je voleno studenty a 15 akademiky – a tu bychom si měli hájit. Mezi ostatními fakultami UK jsme v tom spíše výjimkou. Nikdo ale neříká, že student musí volit studenta. Vše má své klady a zápory. Studenti dokážou na akademickou půdu vnášet problémy každodenního studia. Akademici se zase více orientují v tajích fakultních pracovišť a nařízení. S dobrými nápady ale mohou přicházet obě skupiny a hlavní je, aby spolu uměly vycházet a vážily si jedna druhé. V senátu jsem byla poslední 3 roky a měla jsem možnost spolupracovat s mnoha studentskými i „nestudentskými“ členy. Díky tomu jsem pochopila, že není důležité, zda jste student nebo akademik, ale to, zda jste pracovitý a slušný člověk. I proto jsem v letošních volbách do akademického senátu kroužkovala napříč celým spektrem kandidátů.

Zeptali jsme se vašich kolegů, které osobnosti nebo jakému počínu by v uplynulých dvou měsících dali jedničku a proč:

Hana Dittrichová, 3. ročník

Výraznou jedničku si zasloužil tým UK, který nás reprezentoval na hokejové bitvě univerzit ve čtvrtek 31. října. Přestože se nepodařilo obhájit loňské zlato, předvedl náš tým na ledě skvělý výkon už v prvním zápase a finále s ČZU bylo napínavé do poslední minuty. Jen mě trochu mrzí, že na rozdíl od ostatních univerzit jsme zanedbali přípravu fanoušků, a tak se UK v záplavě balónků ČZU a propagačních předmětů VŠE trochu ztrácelo. Snad to vylepšíme v příštím roce.

Prof. Tomáš Hanuš, přednosta Urologické kliniky a proděkan pro klinickou pedagogiku

Jedničku bych dal celému studijnímu oddělení v čele s dlouholetou vedoucí, paní Vladěnou Topičovou, která nedávno svou funkci předala mladší nástupkyni. Tým pod jejím vedením trvale úspěšně zvládal nápor rozsáhlé administrativy týkající se mnoha oblastí – např. přihlášek ke studiu, přijímacích zkoušek, zápisu studentů, tvorby rozvrhů, akreditací, imatrikulací, agendy státních zkoušek, promócí, prázdninových praxí – nostrifikací, stipendií... Jistěže je to jejich pracovní náplň. Často ale představuje „řeholi“, neb administrativy neubývá a udržet si optimální kompetentnost, být přítom vstřícný ke studentům, pedagogům i institucím je stále náročnější.

PhDr. Hana Skálová, vedoucí Ústavu vědeckých informací

Snad každá vysokoškolská knihovna se potýká s finančním limitem na nákup zdrojů – klasických i elektronických. Od jejich spektra a úrovně pak má či nemá co nabídnout svým klientům. I my tento problém známe velice dobře. V posledních letech se ale situace výrazně zlepšila. Jedničku si tak zaslouží všichni, kteří nás podporují a dělají se s námi o své prostředky a doporučení, které pak poslouží celé fakultě. Nedávno se nám díky tomu podařilo zpřístupnit novou kolekci 29 e-učebnic z produkce nakladatelství Elsevier pro akademický rok 2013/2014. Studentům, vědeckým a zdravotnickým pracovníkům můžeme nabídnout opravdu bohatě prostřeny stůl plný špičkových databází, knih i časopisů. Statistiky přístupů a výpůjček ukazují, že to nejsou zbytečně vynaložené peníze.

Helena Havráňková, 2. ročník

Jménem celého kruhu 2003 bych chtěla moc poděkovat Mgr. Janu Hřibalovi za jeho neskutečnou trpělivost, mírumilovnost, přátelstvá a úžasné pedagogické schopnosti. Skvěle převzal výuku latiny po PhDr. Daně Svobodové a úspěšně nás dovedl ke složení zkoušky z tohoto jazyka. Jeho hodiny jsme navštěvovali velmi rádi, osobně dodnes nepřestanu obdivovat jeho míru trpělivosti, která je opravdu hodna pomyslného metalu.

vh, jm, jat

Spolek mediků českých sa môže stať aj Vašou srdcovou záležitosťou

V uplynulých týždňoch som bola zvolená za predsedkyňu Spolku mediků českých. Paradoxne ja, Slovenka. Ďakujem za prejavenú dôveru a vážim si každú príležitosť, ktorú mi osud poskytne. Vždy som bola ambiciózná a je to pre mňa výzva.

A tak mám tú česť vykonávať túto funkciu. S hlavou plnou nápadov, ideí a vízií. S odhodlaním a entuziazmom. Pripravená viesť tým skvelých ľudí, venovať Spolku čas a pracovať pre študentov.

Tento rok oslavuje SMČ krásnych 150 rokov. Sme organizácia s dlhodobou tradíciou a našou hlavnou ideou je spríjemňovať študentom medicíny ich voľný čas.

V priestoroch klubovne SMČ (Faustův dům, 2. poschodie) poskytujeme študentom denne od 12 do 17 hod. zázemie nielen ku štúdiu, ale aj k tráveniu ich voľného času. Ponúkame perfektnú knižnicu, študovňu, stolný futbal, tlačiareň, počítače a Wi-Fi, pohodlné gauče a spolkočníkov vždy ochotných Vám poradiť a pomôcť.

Začiatkom každého akademického roka poriadame Burzu učebníc. Organizujeme akcie Hvězdná pařba a I+6 Medik pářty s účasťou pana dekana. Každoročne poriadame s transfúznym centrom VFN Kapku krve. Robíme Mikulášsku zbierku sladkostí a hračiek pre deti v nemocniciach. Pomáhame organizovať Ples a Detský deň I. LF. V parku Psychiatrickéj kliniky organizujeme tradičný Piknik. Uľahčujeme život erasmákovi pomocou Erasmus student's office. A množstvo ďalších aktivít.

Budem robiť všetko, čo je v mojich silách. Plánujem vytvoriť nové pozície, aktivity, revitalizovať štruktúru, oživiť interiér, rozšíriť spoluprácu, zapojiť viac študentov a tým odstrániť mylný dojem, že sme malá skupinka ľudí, ktorá si riadi všetko sama.

Preto budem veľmi rada, ak sa k nám pripojíte, poviete nám svoje názory a konštruktívne kritiky a spoločne budeme udržiavať tradíciu tohto skvelého študentského spolku. Chceme práve Vás! Sledujte nás na FB alebo na www.spolekmedikuceskych.cz.

Verím, že SMČ sa stane aj Vašou srdcovou záležitosťou.

Petra Křážeková

SPECIALIZAČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Proč se nechat zařadit do specializačního vzdělávání?

Specializační vzdělávání absolventů LF oficiálně začíná zařazením do jednoho ze 41 aktuálně možných specializačních oborů. Aktem zařazení do 39 z těchto oborů, které provádějí oddělení specializačního vzdělávání na LF, lékař dostává průkaz odbornosti se zápisem do vybraného oboru a příslušný logbook pro záznam o požadovaných výkonech v průběhu specializačního vzdělávání. Logbook je součástí vzdělávacího programu, který je k dispozici elektronicky (web) a který obsahuje veškeré požadavky na praxi, požadované výkony, znalosti, dovednosti a povinné kurzy.

Výběr specializace, v níž lékař bude cca po pěti letech skládat atestaci a pracovat zpravidla po celý profesní život, jistě není jednoduchá záležitost. Postupně seznamování s lékařskými obory při studiu, zejména v rámci praktické výuky umožnilo poznat jednotlivá oddělení, kliniky a získat představu o tom, co který obor obnáší, jak vypadá chod lůžkového oddělení či ambulance, s jakými pacienty a chorobami se bude nejčastěji setkávat.

Po ukončení studia mnozí absolventi mají jasno a jsou rozhodnutí pro obor i v případě eventuálních ústupků. Mnozí rozhodnutí oddalují a mění je na základě aktuálních zkušeností a možností. Výběr oboru pocho-

pitelně nezáleží jen na jejich přání, rozhodující je možnost najít odpovídající místo ve vybrané lokalitě.

Proč by absolvent LF měl oficiálně vstoupit do oboru:

➤ Získává určitý směr dalšího rozvoje díky průvodci specializovaným výcvikem, jímž je vzdělávací program a logbook. Tímto cíleným postupem se vyhne ztrátě času při zbytečném pobytu na pracovištích, která nejsou v oboru požadována, a naopak neopomine splnit to, co je povinnou

lávacím programem lze zpravidla snadněji obhájit požadavek na provedení požadovaných činností a zejména na uvolnění pro stáže na jiném pracovišti a kurzy.

➤ Absolvováním základního kmenové a získáním certifikátu získává možnost kontraktu s pojišťovnou a úhrady určitých výkonů nemocnicí.

➤ Zařazením do oboru se včleňuje do určitého profesního společenství.

Pro zařazení do oboru je třeba

„ Výběr specializace, v níž lékař bude cca po pěti letech skládat atestaci a pracovat zpravidla po celý profesní život, jistě není jednoduchá záležitost. “

součástí výcviku. Zbytečnou ztrátou pak je i dodatečné doplňování požadovaných výkonů (vyšetření, operace) do dodatečně získaného logbooku.

➤ Má možnost nastoupit na rezidenční místo vyhlášené pro základní kmeny (na 24 měsíců), event. na celou dobu výcviku pro určité obory. Jde o státní dotaci na dobu absolvování základního kmenové či celého výcviku, která snižuje náklady nemocnice i samotného rezidenta.

➤ Vymezením požadavků ve vzdě-

vyplnit formulář žádosti o zařazení do oboru (na www.mzcr.cz, systém EZP) a doložit doklad o absolvovaném studiu na LF; v případě potřeby pomohou pracovnice na OSCV.

Ani v případě zásadních překážek při dokončení specializačního výcviku není nic ztraceno. Změna oboru není problém a v mnoha oborech se společným základním kmenem je již absolvovaná a shodná praxe automaticky započítatelná.

za OSCV Jana Krejčíková

FACOOOLA

Křeslo pro Fausta s doc. O. Švestkovou

Představení kandidátů do AS I. LF UK

Křest knihy – Principy systémové protinádorové léčby

Přednáška prof. J. Zvárové na Týdnu vědy 2013

Křeslo pro Fausta s doc. I. Matoušem-Malbohanem

Slavnostní otevření části nově rekonstruovaných prostor na Ústavu soudního lékařství a toxikologie

HISTORIE

Zahajovací přednášky na české lékařské fakultě po jejím otevření v roce 1883

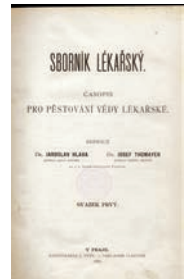
V poslední Jedničce jsme popsali slavnostní zahájení výuky na české lékařské fakultě 15. 10. 1883. Ze tří hlavních klinických oborů – interny, chirurgie a porodnictví – se konaly české přednášky již před rozdělením fakulty na českou a německou, české přednášky z dermatovenerologie pak zahájil prof. V. Janovský (1847–1925) 17. října. Na zahájení českých teoretických přednášek museli čeští posluchači ještě několik týdnů čekat.

Nebylo snadné sehnat odborníky, kteří by byli schopni přednášet česky o oborech, o kterých se do té doby česky téměř vůbec nepublikovalo. Nebyla vytvořena odborná terminologie, nebyly učební pomůcky. Všechny české teoretické ústavy byly soustředěny v novostavbě v Kateřinské ulici z níž stála pouze její první část. Proto byly prostorové podmínky všech ústavů velmi stísněné.

5. 11. v 11 hodin zde zahájil české přednášky z anatomie prof. V. Steffal (1841–1894); zvolil téma historické – mluvil o dějinách anatomie všeobecně s důrazem na její historii v našich zemích. Připomněl tragickou osobnost Jana Jesenského (1566–1621) i svého učitele, vynikajícího V. A. Bohdalka (1801–1883). Následujícího dne – 6. 11. – pronesli slavnostní zahajovací přednášky patolog J. Hlava (1855–1924), tehdy pouze osmadvacetiletý, ale odborně velmi zdatný, a jen o rok starší, již vědecky proslulý J. Horbaczewski (1854–1942) povoláný z vídeňské fakulty. 8. 11. měl prof. A. Spina (1850–1918) dvě přednášky: v dopolední se věnoval osobnostem dvou našich významných fyziologů – J. Procházky (1749–1820) a J. E. Purkyně (1787–1869), odpoledne přednášel o všeobecné patologii. Tyto první slavnostní přednášky se konaly za široké účasti posluchačů všech ročníků i členů profesorského sboru.

Počátky pedagogické i vědecké činnosti na české lékařské fakultě – zvláště na teoretických oborech – byly nepředstavitelně obtížné. Významný historik prof. J. Goll (1846–1929) ve své práci o rozdělení pražské univerzity napsal, že otevření české lékařské fakulty můžeme nazvat „činem dosti odvážným“. Myslím, že jej můžeme nazvat po právu i činem ne došti, ale neobyčejně účtyhodným.

Předpovědi učitelů německé fakulty, že česká odborně a pedagogicky neobstojí, se nevyplnily. Počet českých posluchačů převyšoval jejich počty na německé fakultě, a zvláště mladí učitelé na české fakultě si vedli od počátku velmi zdatně i po stránce vědecké.

Již v roce 1885 založil patolog J. Hlava spolu se svým kolegou a přítelem, internistou J. Thomayerem (1853–1927), vědecký orgán fakulty Sborník lékařský, který ji důstojně reprezentoval ve vědeckém světě. Resumé v něm byla francouzská. Tento sborník vychází dosud, od roku 2004 anglicky pod názvem Prague Medical Report.

Ludmila Hlaváčková
Karel Černý

1 V MÉDIÍCH

Napsali o nás:

➤ Před 170 lety zemřel rektor z Horní Police. Jeho srdce je dodnes naložené v lahvi.

Horní Police – Jeho portrét dodnes zdobí pracovnu přednosty interní kliniky I. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze. Na klinice dokonce stále uchovávají dózu, ve které je jeho mumifikované srdce. Patřilo asi nejslavnějšímu rodákovi z Horní Police na Českolipsku – Juliu Vincenci Krombholzovi. *Českolipský deník*, 1. 11. 2013, Autor: Michal Polák <http://www.lf1.cuni.cz/pred-170-lety-zemrel-ректор-z-horni-police-jeho-srdce-je-dodnes-nalozene-v-lahvi>

➤ Chce-li se zubní lékařství udržet mezi medicínskými obory, musí pěstovat kritické myšlení

Podle čeho se členové dentálního týmu rozho-

dují při doporučení vhodné domácí orální péče konkrétnímu pacientovi? Nakolik umějí do svého rozhodovacího procesu správně zahrnout výsledky klinických studií – a také které výsledky jsou pro klinickou praxi opravdu relevantní?

Kongresový list, 21. 10. 2013, Autor: red <http://www.lf1.cuni.cz/chce-li-se-zubni-lekarstvi-udrzet-mez-medieicinskymi-obory-musi-pestovat-kriticke-mysleni>

➤ Vědci z I. LF UK udělali další krok ve výzkumu možnosti léčby AML

„Nový objev, který byl učiněn na geneticky modifikovaných myších modelech, může být potenciálně využit při léčbě lidské leukemie,“ vysvětluje doc. MUDr. Tomáš Stopka, Ph. D., z Ústavu patologické fyziologie I. LF UK, vedoucí laboratorní skupiny, která identifikovala molekulární mechanismus, jenž se účastní vzniku agresivní akutní myeloidní leukemie (AML).

Lékařské listy – ZN, 4. 11. 2013, Autor: tzi <http://www.lf1.cuni.cz/vedci-z-1-lf-uk-udelali-dalsi-krok-ve-vyzkumu-moznosti-lecby-aml>

126. reprezentační ples mediků

dne 10. ledna 2014 v Paláci Žofín na Slovanském ostrově

Den otevřených dveří na I. lékařské fakultě UK dne 11. ledna 2014

PragueONCO 2014

ve dnech 22.–24. ledna 2014 v Clarion Congress Hotel Prague, Freyova 33, Praha 9

Klausův večer dne 27. ledna 2014

Přednáškový večer Gynekologicko-porodnické kliniky I. LF UK a VFN v Praze

Kukulův večer

dne 3. února 2014, slavnostní večer k 90. narozeninám akademika Balaše.

VÝZNAMNÁ OCENĚNÍ

Prezident České republiky každoročně udílí nejvyšší státní ocenění v den oslav vzniku samostatného československého státu. V letošním roce Medaili za zásluhy o stát v oblasti vědy obdrželi odborníci z I. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Jsou jimi prof. MUDr. Pavel Pařko, DrSc., emeritní přednosta III. chirurgické kliniky I. LF UK a FN Motol a prof. MUDr. Jan Dvořáček, DrSc., emeritní přednosta Urologické kliniky I. LF UK a VFN.

Cena prezidenta ČLK za přínos celoživotnímu vzdělávání lékařů byla předána prof. MUDr. Jiřímu Rabochovi, DrSc., přednostovi Psychiatrické kliniky I. LF UK a VFN dne 12. 11. 2013 v rámci výročního setkání školitelů celoživotního vzdělávání v sídle Česko-německé obchodní a průmyslové komory.

V sobotu dne 16. listopadu 2013 na zámku v Lužanech převzal Medaili Josefa Hlávky přední specialista oboru maxilofaciální chirurgie a stomatology prof. MUDr. Jiří Mazánek, DrSc. Byla tak oceněna jeho celoživotní vědecká a pedagogická činnost a jeho zásluhy o šíření dobrého jména české vědy ve světě. Profesor Jiří Mazánek je jedním z nemnoha vynikajících kliniků, kteří se honosí nejen hlubokými medicínskými znalostmi, vysokou úrovní vědecké a pedagogické činnosti, ale i lidskými vlastnostmi, mezi nimiž dominuje oddanost vlastní práci, kterou vždy konal s velkým nasazením.

ed

KNIŽNÍ NOVINKY

Principy systémové protinádorové léčby

Pavel Klener jr., Pavel Klener
Monografie shrnuje nejnovější poznatky o systémové léčbě nádorových onemocnění, především o metodách cílené („biologické“) léčby. Autoři vysvětlují mechanismy účinku cílených terapeutik, popisují signální dráhy vedoucí k maligní transformaci buňky a přináší nové pohledy na léčebné strategie v kontextu konvenční chemoterapie. Zvláštní pozornost je věnována možnostem ovlivnění nádorového mikroprostředí (ekosystému) jako je např. ovlivnění angiogeneze a metastazování. Celobarevná publikace je velmi dobře obrazově dokumentována – čtenář v ní najde 52 originálních obrázků a 12 tabulek.

Lymeská borelióza

Již 4. vydání monografie „Lymeská borelióza“ vydalo pod vedením doc. Petra Bartůňka nakladatelství Grada. Kniha je věnována u nás nejrozšířenější antropozonóze, která je charakterizována multiorgánovým postižením. V posledních letech je u nás ročně diagnostikována přibližně u 3500 pacientů. Pozornost je věnována i dosud relativně neznámé infekci tzv. lidské ehrlichioze. Z 10 autorů publikace je 5 odborníků z I. LF UK.

vh

Elektronické informační zdroje (4)

Do elektronických informačních zdrojů kromě databází a časopisů, které byly představeny v posledních dvou číslech bulletinu Jednička, nesmíme zapomenout zařadit také e-knihy. V současné době naše knihovna nabízí velké množství kolekcí medicínských a zdravotnických knih z nakladatelství Springer, Wiley nebo Thieme. Pro tento akademický rok jsme zakoupili e-knihy pro výuku z nakladatelství Elsevier. Po počáteční registraci můžete s knihou začít pracovat a využívat poznámkového aparátu nebo zvýraznit a podtrhnout text, vygenerovat citaci v patřičném citačním stylu apod. Veškeré informace jsou k dispozici na našich stránkách:

<http://uvi.lf1.cuni.cz/e-knihy>. V případě, že si nevíte rady s tím, jak knihy používat, připravili jsme pro vás ve spolupráci s nakladatelstvím Elsevier jednoduchý manuál: <http://uvi.lf1.cuni.cz/e-knihy-pro-vyuku>. Bylo také možné se zúčastnit semináře „Práce s novými e-knihami vydavatelství Elsevier“, který se konal 19. 11. v prostorách Ústavu vědeckých informací.

Hana Skálová

1 B LAHOPŘEJE

k zářijovým, říjnovým a listopadovým životním výročím

prof. MUDr. Petru Zvolškému, DrSc., emeritnímu přednostovi Psychiatrické kliniky I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Janu Dvořáčkovi, DrSc., emeritnímu přednostovi Urologické kliniky I. LF UK a VFN

doc. MUDr. Janu Malíkovi, CSc., z III. interní kliniky – kliniky endokrinologie a metabolismu I. LF UK a VFN

doc. MUDr. Věře Čertíkové-Chábové, Ph.D., z Kliniky nefrologie I. LF UK a VFN

doc. MUDr. Janu Živnému, Ph.D., z Ústavu patologické fyziologie I. LF UK

doc. MUDr. Zdeňce Límanové, CSc., specialiste na onemocnění štítné žlázy z III. interní kliniky – kliniky endokrinologie a metabolismu I. LF UK a VFN

prof. PhDr. Miloslavu Bednářovi, CSc., z Ústavu humanitních studií v lékařství I. LF UK

doc. MUDr. Marii Bartoňové, CSc., zubní specialiste a docentce Ústavu klinické a experimentální stomatology I. LF UK a VFN

doc. MUDr. Bohuslavu Konopáskovi, CSc., odborníkovi z Onkologické kliniky I. LF UK a VFN

doc. MUDr. Martinu Střiteskému, CSc., přednostovi Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny I. LF UK a VFN

doc. MUDr. Tomáši Honzíkovi, Ph.D., vedoucímu Metabolické jednotky a oddělení pro kojence a batolata Kliniky dětského a dorostového lékařství I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Jiřímu Vencovskému, CSc., specialistovi z Revmatologické kliniky I. LF UK a Revmatologického ústavu v Praze

prof. MUDr. Martinu Šámalovi, DrSc., přednostovi Ústavu nukleární medicíny I. LF UK a VFN

doc. MUDr. Romanu Jirákoví, CSc., vedoucímu Centra pro diagnostiku a terapii Alzheimerovy choroby na Psychiatrické klinice I. LF UK a VFN

doc. MUDr. Pavlu Urbanovi, CSc., odborníkovi Kliniky pracovního lékařství I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Miroslavu Zavoralovi, Ph.D., řediteli Ústřední vojenské nemocnice v Praze a přednostovi Interní kliniky I. LF UK a ÚVN

doc. MUDr. Jarmile Heissigerové, Ph.D., specialiste Oční kliniky I. LF UK a VFN

Jednička

Bulletin I. lékařské fakulty UK
Neprodejně, vychází jako dvouměsíčník.
Ročník: 1, číslo: 5/2013
Redakce: Petr Bartůňek, Eva Davidová, Jana Francová, Vlasta Helekalová, Jana Mašková, Adam Tesař, Jana Tlapáková, Martin Vejražka
Grafické zpracování: Zuzana Kutiková
Fotografie a ilustrace: archivy I. LF UK a autorů příspěvků
Své dotazy či náměty můžete poslat na e-mail: jednicka@fl.cuni.cz